

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

- Gwybodaeth am y Rhaglen

•

Tystysgrif ôl-Raddedig
mewn Polisi a Chynllunio Iaith
Lefel 7

Hydref 2025

Trawsnewid Addysg, Trawsnewid Bywydau
Transforming Education, Transforming Lives

www.uwtsd.ac.uk

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Trawsnewid Addysg, Trawsnewid Bywydau
Transforming Education, Transforming Lives

www.uwtsd.ac.uk

Yr Athro Elin Haf Gruffydd Jones

Cyfarwyddwr,
Canolfan Uwchefrydiau Cymreig a
Cheltaidd Prifysgol Cymru

Llywydd, ELEN

Rhwydwaith Ewropeaidd Cydraddoldeb Iaith
(European Language Equality Network)

Cadeirydd, Comisiwn Cymunedau Cymraeg

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Trawsnewid Addysg, Trawsnewid Bywydau
Transforming Education, Transforming Lives

www.uwtsd.ac.uk

Catrin Llwyd

Tiwtor ar y Dystysgrif

Cymrawd Ymchwil

Canolfan Uwchefrydiau Cymreig a
Cheltaidd Prifysgol Cymru

Myfyriwr PhD

PCYDDS, drwy ysgoloriaeth
y Coleg Cymraeg Cenedlaethol

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Rheolwr Rhaglen

Trawsnewid Addysg, Trawsnewid Bywydau
Transforming Education, Transforming Lives

www.uwtsd.ac.uk

Kara Lewis

Kara.lewis@pcydd.ac.uk

01267 225110

Dyddiad	Cynnwys
Sesiwn 1: 29/09/25 Cyflwyniad i'r Cwrs	Croeso ac Anwytho Cyflwyniad i sylfeini'r Dystysgrif Cyflwyno ein gilydd – tiwtoriaid a myfyrwyr
Sesiwn 2: 06/10/2025 Beth yw Cynllunio Iaith?	Taith iaith. Sut ydyn ni yn 'meddwl am iaith'? Terminoleg Polisi a Chynllunio iaith
Sesiwn 3: 13/10/2025 Gweithiau Allweddol	Dylanwadwyr: Gweithiau allweddol ym maes Cynllunio iaith. Sylfeini cysyniadol a deallusol Gwyddor Polisi a Chynllunio iaith yn ei chyd-destun cymdeithasegol
Sesiwn 4: 20/10/2025 Ffocws ar Gymru	Polisi a Chynllunio iaith yng Nghymru Datblygu a Gweithredu polisïau yn y 20fed ar 21ain ganrif.
27/10/2025 Hanner Tymor Seminarau OPSIYNOL	
<i>"Language and Power: A Political Science Perspective". Prof. Linda Cardinal, University of Ottawa / Université de l'Ontario français, Canada & Prof. Peter A. Kraus, Augsburg Universität, Germany 30.10.25 15:30–17:00 Zoom: https://unige.zoom.us/j/61017678609</i> Language, Beliefs, and Belonging: Immigrant Students in Basque-Medium Education 30 Hydref 5PM <i>Y Ganolfan Geltaidd (hybrid yn Y Drwm, Llyfrgell Genedlaethol Cymru) Jaione Diaz Mazquiaran (Cadair Etxepare Alan R. King 2025) Ebostiwh</i> a.elias@cymru.ac.uk	
Sesiwn 5: 03/11/2025 Demograffeg	Cyflwyniad Demograffeg: Trafod a dehongli data Cyd-destun rhyngwladol

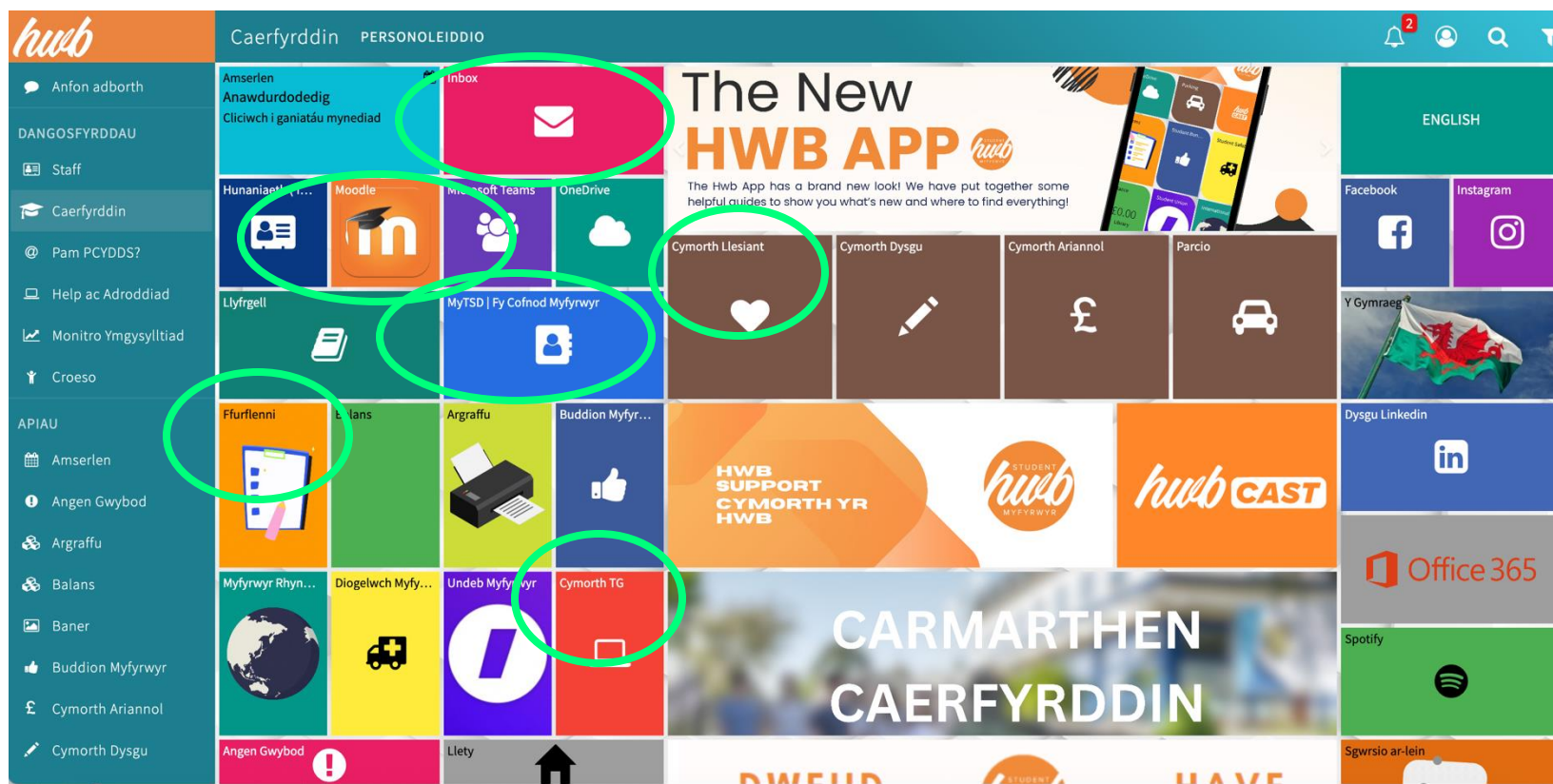
Amserlen

Dyddiad	Cynnwys
Sesiwn 6: 10/11/2025	Cyflwyniad i Wlad y Basg – siaradwr gwadd JDM
Ffocws ar Wlad y Basg a Chynllunio Iaith.	Cyflwyniad i Gynllunio Iaith yng Ngwlad y Basg Cyflwyniad i syniadaeth a damcaniaethau sy'n sail i bolisi a chynllunio iaith yno.
Sesiwn 7: 17/11/2025	Gorolwg feirniadol ar ddatblygiad polisi iaith yng Nghymru:
Meysydd Craidd: Ystyriaeth feirniadol	
Sesiwn 8: 24/11/2025 Ymddygiad Cymdeithasol	Perthynas iaith a Grym Y Grŵp iaith fel Grŵp Cymdeithasol Sesiwn gyda Dr Richard Glyn Roberts
Sesiwn 9: 01/12/2025 Y Sefyllfa yn Llydaw	Cyflwyniad i sefyllfa gyfoes Llydaweg syniadaeth a damcaniaethau sy'n sail i bolisi a chynllunio iaith yno Sesiwn gyda Dr Aneirin Karadog
08/12/2025	Asesiad: Cyflwyniadau
Sesiwn 10: 15/12/2025	Adborth a Chrynhoi Paratoi at y traethawd

Eich Gwybodaeth Sylfaenol

- Ydych chi'n gwybod eich rhif myfyriwr?
- Eich cyfeiriad e-bost prifysgol?
- A'ch cyfrinair prifysgol?
- Ydych chi wedi bod ar Moodle?
- Ydych chi wedi bod ar Hwb?
- Ydych chi wedi bod ar MyTSD?
- Ydych chi wedi darllen y Llawlyfrau?
- Oes cwestiwn? Bydd Kara ar gael y prynhawn 'ma am sgwrs neu i ateb unrhyw gwestiwn.

HWB PCYDDDS: Eich cyswllt cymorth cyntaf

Cyflwyno'r Hwb Myfyrwyr

<https://www.youtube.com/watch?v=EILNi3-t1FA>

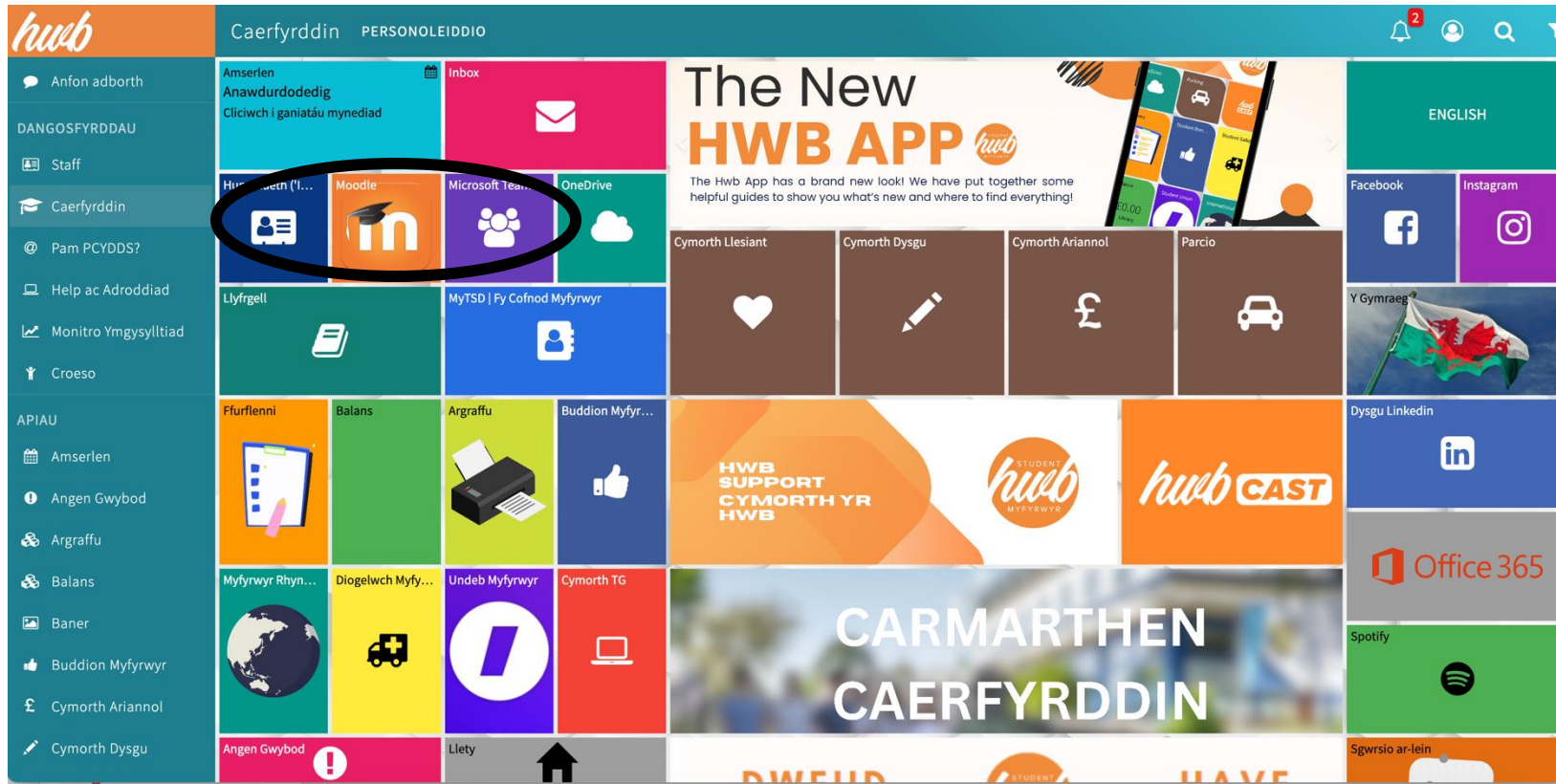
Eich E-bost Prifysgol

Bydd y brifysgol a'ch darlithwyr yn cysylltu â chi dros e-bost ar gyfer y rhan fwyaf o bethau:

- Newidiadau i'r amserlen
- Cyfarfodydd
- Gwybodaeth, newidiadau a newyddion am y cwrs
- Unrhyw broblemau

Darllenwch eich negeseuon e-bost bob dydd.

Moodle: Eich amgylchedd dysgu rhithwir

Hanfodion Cynllunio Iaith: 100647 Polisi Cyhoeddus (ECDA7008C)

[Cwrs](#) [Gosodiadau](#) [Cyfranogwyr](#) [Graddau](#) [Adroddiadau](#) [More](#)

Hysbysiadau

Cwestiynau Cyffredin am y cwrs

Fforwm Trafod

Terminoleg y Maes

My modules Moodle archives Useful links   Edit mode

Hanfodion Cynllunio Iaith: 100647 Polisi Cyhoeddus (ECDA/008C)

Course Settings Participants Grades Reports More

Cyffredinol

 Hysbysiadau

 Cwestiynau Cyffredinol am y cwrs

 Fforwm Trafod

 Trafod Terminoleg

Gweithgaredd i rannu syniadau
Nodi terminoleg newydd

Byddwn ni'n edrych ar eich sylwadau ac awgrymiadau ar ddechrau sesiynau.

Cofiwch, defnyddiwch ffynonellau swyddogol yn eich aseiniadau a diffiniadau cydnabyddedig.

[My modules](#) [Moodle archives](#) [Useful links](#)   [Edit mode](#)

Hantodion Cynilunio iaith: 100647 Polisi Cyhoeddus (ECDA/008C)

[Course](#) [Settings](#) [Participants](#) [Grades](#) [Reports](#) [More](#)

Cyffredinol

- Hysbysiadau
- Gwestiynau Cyffredinol am y cwrs
- Fforwm Trafod
- Trafod Terminoleg

Gweithgaredd i rannu syniadau
Nodi terminoleg newydd

Byddwn ni'n edrych ar eich sylwadau ac awgrymiadau ar ddechrau sesiynau.

Cofiwch, defnyddiwch ffynonellau swyddogol yn eich aseiniadau a diffiniadau cydnabyddedig.

My modules Moodle archives v Useful links v   v Edit mode ☐

Hantodion Cynllunio Iaith: 10064 / Polisi Cyhoeddus (ECDA/008C)

Course Settings Participants Grades Reports More v

Cyffredinol

 Hysbysiadau

 Cwestiynau Cyffredinol am y cwrs

 Fforwm Trafod

 Trafod Terminoleg

Gweithgaredd i rannu sylwadau
Nodi terminoleg newydd

Byddwn ni'n edrych ar eich sylwadau ac awgrymiadau ar ddechrau sesiynau.

Cofiwch, defnyddiwch ffynonellau swyddogol yn eich aseiniadau a diffiniadau cydnabyddedig.

Gwybodaeth Modwl

Llawlyfr Rhaglen 25-26 PDF

Cyfeirlyfr Modylau a llyfryddiaeth PDF

Canllawiau allweddol

Dogfennau pwysig

Pwylgor Staff Myfyrwyr

- Cynhelir Pwyllgorau Staff Myfyrwyr yn ystod y cwrs i chi fynegi'ch barn a chael adborth gan y tiwtoriaid.
- Cedwir Agendâu a'r Cofnodion yma.
- Anfonwn nodyn atgoffa 3 wythnos, ac un wythnos cyn y cyfarfod.

Deunydd Darllen

Cyfeirnod PDF

Cynrychiolydd Cwrs

Un cynrychiolydd bob modwl

Pwyllgor Staff Myfyrwyr bob hanner tymor (ar-lein)

Fel Cynrychiolydd Cwrs dylech...

- Hyrwyddo eich rôl
- Cyfathrebu'n rhagweithiol â myfyrwyr a staff
- Mynychu Pwyllgorau Staff Myfyrwyr
- Bod yn broffesiynol
- Cadw at eich cylch gorchwyl

Ni ddylech gymryd rhan mewn...

- Pryderon lles
- Cwynion ffurfiol
- Rhoi cyngor
- Achosion myfyrwyr unigol e.e. camymddwyn academiaidd
- Honiadau o aflonyddu neu fwlio
- Perfformiad unigol myfyriwr
- Cwynion yn erbyn aelodau staff

Asesu

 Manyleb Asesu Cyflwyniad PDF

 Manyleb Asesu Traethawd PDF

 Deallusrwydd Artiffisial

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

Gwasanaethau Myfyrwyr

Delyth Lewis d.lewis@uwtsd.ac.uk

<https://www.uwtsd.ac.uk/cy/astudio/profiad-chyfleusterau/cymorth-lles-myfyrwyr>

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

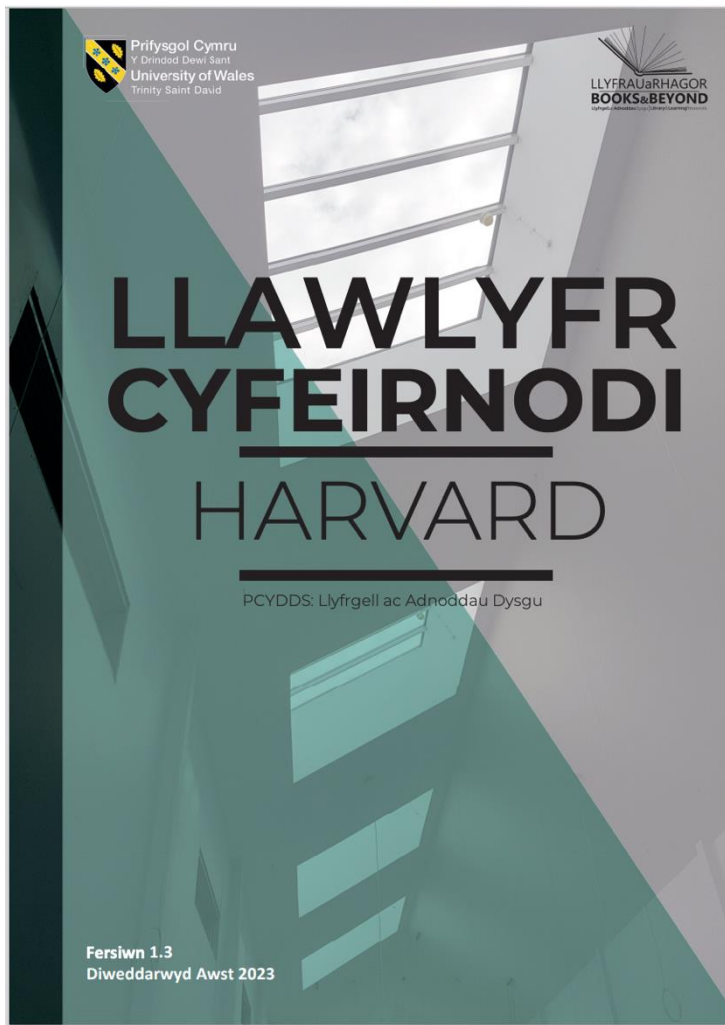
CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

Llyfrgell ac Adnoddau Dysgu

Gwennan Couch g.couch@uwtsd.ac.uk

<https://www.uwtsd.ac.uk/cy/llyfrgell>

LLAWLYFR CYFEIRNODI: HARVARD

Cynnwys

Cyflwyniad	3
Sut dylwn i ddefnyddio'r llawlyfr hwn?	3
Beth yw cyfeirnod?	3
Sut dylwn i osgoi llên-ladrad?	4
Oes gennych unrhyw gyngor cyn i mi ddechrau fy ngwaith?	4
Sut caf i help a chefnogaeth bellach?	4
Dull Cyfeirnod Harvard: Yr Hanfodion	5
Cyfeiriad yn y testun	5
Rhestr gyfeiriadau	5
Sut dylwn i ddyfynnu, aralleirio a chrynhai yn fy ngwaith?	6
Dyfyniadau	6
Dyfyniad hir - mwy na 30 gair neu 2 linell	6
Dyfyniad byr - hyd at 30 gair neu 2 linell	6
Aralleirio a chrynhai	6
Sut dylwn i gyfeirnod mathau penodol o adnoddau?	7
1. Llyfrau ac e-lyfrau	7
2. Erthyglau mewn cyfnodolion a phapurau newydd	9
3. Rhynggrwyd	11
4. Cynadledau	12
5. Gwybodaeth heb ei chyhoeddi	13
6. Adroddiadau a chanllawiau a gyhoeddwyd	15
7. Cyfreithiol	16
8. Gwybodaeth wyddonol a thechnegol	19
9. Adolygiadau	21
10. Delweddau	21
11. Perfformiadau byw	23
12. Ffilm a theledu	24
13. Cyfathrebu personol	26
14. Llawysgrifau	27
Rhestr Termiau	27
Iaith	28
Meddalwedd Gyfeirnod	28

2.

https://digitalservices.uwtsd.ac.uk/wp-content/uploads/2025/05/Harvard-cy_v.1.4-V1.pdf

Dyddiadau Pwysig

Modwl 1

08/12/2025

Cyflwyniadau Llafar

23/01/26

Cyflwyno Traethawd

19/01/26

Dychwelyd Adborth Cyflwyniad Llafar

19/02/26

Dychwelyd Adborth Traethawd

Cyflwyniad Seminar Unigol (30 MUNUD)

Cyflwynwch yn feirniadol brif nodweddion, cysyniadau a thrywyddau damcaniaethol y maes cynllunio iaith. Cyfeiriwch yn benodol at waith o leiaf un o'r awduron allweddol a gyflwynwyd yn ystod y modwl.

Dyddiad cyflwyno: **08/12/2025**

Dyddiad dychwelyd marciau dros dro ac adborth ysgrifenedig: **19/01/26**

- Ar-lein dros Teams
- Yn unigol
- Gofynnir i chi gyflwyno'ch cyflwyniad Powerpoint dros e-bost at Kara erbyn 9:30 bore'r cyflwyniad.

Bydd cyflwyno'r asesiad yn hwyr yn arwain at ddyfarnu marc cosb:

Bydd gwaith a gyflwynir hyd at wythnos yn hwyr yn cael ei gapio ar 50% ar gyfer y cynnig cyntaf a dyfernir marc o 0% am waith ail-asesu.

Dim ond os oes **hawliad amgylchiadau esgusodol** cymeradwy y gellir diddymu cosbau am gyflwyno'n hwyr.

Bydd gwaith a gyflwynir fwy nag wythnos yn hwyr yn cael ei ystyried fel gwaith heb ei gyflwyno ac ni chaiff ei farcio. Gellir ystyried y gwaith fel cyflwyniad i'w ail-asesu os caiff ei gynnig gan Fwrdd Arholi neu os oes hawliad amgylchiadau esgusodol cymeradwy.

Aseiniad Ysgrifenedig: (5,400 o eiriau)

Dadansoddwch yn feirniadol ddatblygiad damcaniaethol ac ymarferol y maes polisi a chynllunio iaith, gan gyfeirio at gyd-destun mwy nag un gymuned ieithyddol.

Dyddiad cyflwyno: **23/01/26**

Dyddiad dychwelyd marciau dros dro ac adborth ysgrifenedig: **19/02/26**

Mae'r aseiniad hwn yn gofyn i chi ddangos gwybodaeth a dealltwriaeth o'r deunydd hanfodol a geir ar y llyfryddiaeth.

Rhaid i chi hefyd ddefnyddio deunyddiau darllen eraill y dewch o hyd iddynt yn annibynnol sy'n dangos gallu i fynd y tu hwnt i'r cynnwys a geir yn y modwl.

Mae gonestrwydd academiaidd yn ofynnol. Ym mhrif ran eich cyflwyniad rhaid i chi gydnabod awduron y mae'ch gwaith wedi'i seilio ar eu hymchwil a'u syniadau. Dylech atodi rhestr gyfeiriadau i'ch cyflwyniad sy'n nodi'r llyfrau, erthyglau ac ati rydych wedi'u defnyddio, wedi cyfeirio atynt neu wedi'u dyfynnu er mwyn cwblhau'r asesiad hwn.

Defnyddio Deallusrwydd Artiffisial Cynhyrchiol mewn Asesiadau

(Y darlithydd i ddynodi Gallwch/Na allwch neu Gywir/Anghywir yn erbyn pob elfen)

YMCHWIL	Ar gyfer yr asesiad hwn, gallwch chi ddefnyddio Deallusrwydd Artiffisial Cynhyrchiol i'ch cefnogi mewn ymchwil a dadansoddi data.	Gallwch ☒ Na allwch ☐
STRWYTHUR	Ar gyfer yr asesiad hwn, gallwch chi ddefnyddio Deallusrwydd Artiffisial Cynhyrchiol i'ch cefnogi wrth strwythuro eich gwaith, yn cynnwys llunio strwythur dadl drafft, dynodi adrannau a phenawdau ac ati.	Gallwch ☒ Na allwch ☐
PRAWF DDARLLEN	Ar gyfer yr asesiad hwn, gallwch chi ddefnyddio Deallusrwydd Artiffisial Cynhyrchiol i wirio eich testun/creadigaeth eich hun am wallau gramadegol a chystrawennol, gan gynnwys cael awgrymiadau i aralleirio eich gwaith.	Gallwch ☒ Na allwch ☐
YSGRIFENNU	Ar gyfer yr asesiad hwn, gallwch chi ddefnyddio Deallusrwydd Artiffisial Cynhyrchiol i greu testun i'w gyflwyno.	Gallwch ☐ Na allwch ☒
CREADIGOL	Ar gyfer yr asesiad hwn, gallwch chi ddefnyddio Deallusrwydd Artiffisial Cynhyrchiol i greu deunyddiau creadigol, megis delweddau.	Gallwch ☒ Na allwch ☐
RHAGLENNU	Ar gyfer yr asesiad hwn, gallwch chi ddefnyddio Deallusrwydd Artiffisial Cynhyrchiol i greu a gwirio cod.	Amherthnasol
DIM	Ar gyfer yr asesiad hwn, ni chaniateir i chi ddefnyddio unrhyw fath o gymorth drwy Ddeallusrwydd Artiffisial Cynhyrchiol. Mae hyn yn cynnwys cymorth ymchwil, cymorth strwythur, cymorth ysgrifennu / prawf ddarllen a chymorth creadigol.	☐

Unrhyw gwestiwn?

Top tips Criw y llynedd!

1. Hola gwestiynau yn y sesiynau !
2. Cyfranna at y sgysiau.
3. Dechrau meddwl am yr asesu NAWR!
4. Creu grŵp Whatsapp
5. Kara ar speed dial!

Egwyddorion y sesiynau byw

- Gofod diogel – annog pawb i fod yn agored a gonest. Parchu cyfrinachedd yr hyn sy'n cael ei drafod yn y sesiynau
- Cadw'r camera 'mlaen
- Sicrhau digon o doriadau- ewch allan i gael awyr iach
- Ffonau - dim tynnu ein sylw yn ystod y bore
- Angen i chi gael llonydd i ganolbwyntio - neb o'ch gweithle i gysylltu ar fore Llun heb fod rhaid.

Egwyddorion y sesiynau byw

Pan fydd y tiwtoriaid yn gofyn cwestiwn i'r grŵp/cwestiwn unigol – cymerwch eich amser i ystyried, ac i ddeall, cyn ateb

Peidio bod yn feirniadol o'n gilydd, yn enwedig o ran ein defnydd iaith yn y sesiynau.

Canolbwyntio, gwranddo a cheisio deall - peidio bod ofn gofyn os nad ydym yn deall unrhyw beth.

Mynd am dro cyn/ar ôl y sesiwn os yw amser yn caniatáu . Angen diod/paned (neu 2!) wrth law, digon o snacs.

Torri'r gwaith i lawr, pan fydd modd, yn ddarnau llai

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

Dysgu Cyfeiriol

Darllenwch:

Brwydr Ryngwladol yw Brwydr yr Iaith

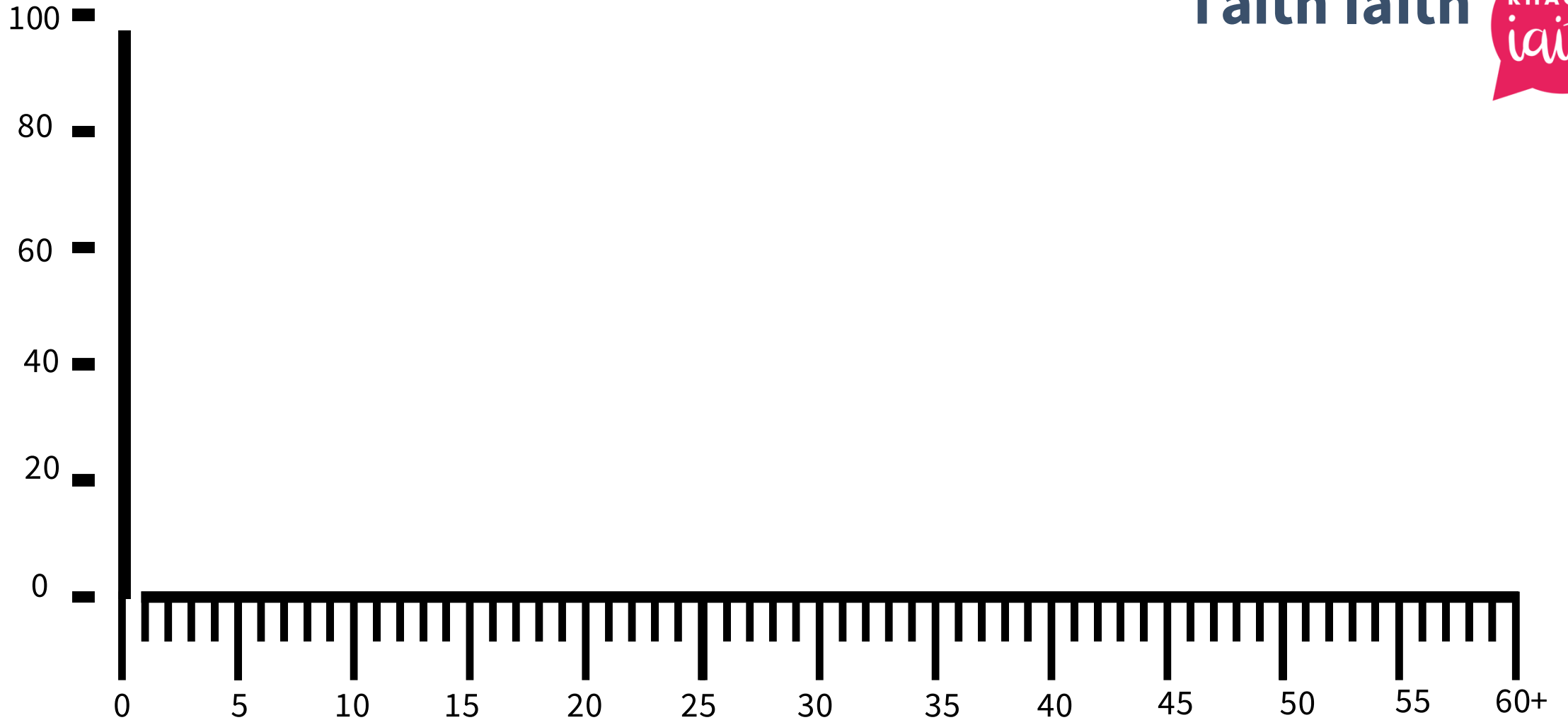
Elin Haf Gruffydd Jones

**From Theory to Practice (and Vice
Versa): Review, Reconsideration and
Reiteration**

J Fishman

Canran o'ch amser yn defnyddio'r Gymraeg %

Oedrannau

0% - 20% - Dim i fawr ddim
 20% - 40% - mwy o Saesneg/iaith arall/ieithoedd eraill na Chymraeg
 40% - 60% - tua hanner a hanner (Cymraeg a Saesneg/Saesneg a ieithoedd eraill)
 60% - 80% - mwy o Gymraeg na Saesneg etc
 80% - 100% - llawer mwy o Gymraeg na Saesneg/ieithoedd eraill

0-3, cyn ysgol
 4-7, cynradd isaf
 8-11, cynradd uchaf
 11-13, uwchradd isaf
 14-16, TGAU
 16-18, addysg ôl 16/allan o addysg/gwaith
 18-22, addysg uwch / gwaith
 23-27, ugeiniau canol
 28-34, dros drothwy'r 30
 35-40, diwedd y 30au
 40-50, 40au
 50-60, 50au
 60+ tuag ymddeol!

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

Yn y sesiwn nesaf:

Sesiwn 2: 06/10/2025

Beth yw Cynllunio Iaith?

Taith Iaith.

Terminoleg Cynllunio Iaith

